

Aan het Gemeentebestuur van West Betuwe

Verzonden per mail: bestuurssecretariaat@westbetuwe.nl

23 september 2020

Onderwerp: Schoorsteen en ovencomplex van voormalige steenfabriek Heuff te Vuren

Geacht College,

Namens erfgoedvereniging Heemschut vraag ik uw aandacht voor het navolgende.

In de uiterwaarden bij het dorp Vuren ligt een voormalig ringovencomplex met bijhorende hoge schoorsteen in helaas slechte staat (het Heuff terrein).

De schoorsteen van het complex verkeert nog geheel in originele staat, maar heeft naar onze mening een grote onderhoudsbeurt nodig. Ook de ringovens zijn nog aanwezig, maar ook daarvoor geldt dat restauratie dringend gewenst is.

In de rapportage van de Rijksdienst voor de monumentenzorg van december 2002, waarbij een inventarisatie en cultuurhistorische waardenstelling van de voormalige steenfabrieken in Gelderland is beschreven, wordt deze hoge schoorsteen met ovens als beschermingswaardig aangemerkt vanwege de landmark. In deze rapportage is geconcludeerd dat vanaf 2002 alle betrokken overheden en actoren alle zeilen zullen moeten bijzetten om te bevorderen dat de waardevolle restanten van steenfabrieken worden behouden als dragers van de wordingsgeschiedenis van het voor Nederland kenmerkende uiterwaardenlandschap langs de grote rivieren.

We moeten helaas anno 2020 constateren dat dit advies nog niet heeft geleid tot initiatieven die bijdragen aan het behoud van genoemd terrein. Inmiddels zijn er door het dijkversterkingsproject Gorinchem-Waardenburg nieuwe mogelijkheden.

Het rivierenlandschap was enige decennia geleden omzoomd met een soms aaneengesloten lint van steenfabrieken. De restanten die nog aanwezig zijn, zijn van groot cultuurhistorisch belang voor de geschiedenis van de streek en de baksteenfabricage. Steenfabrieken boden de bewoners van de rivierdorpen generaties lang werkgelegenheid. Zo ook in het dorp Vuren.

Naast de historische is ook de landschappelijke functie van dergelijke elementen van grote betekenis, en om die redenen dient naar onze mening het behoud van de als waardevol gekwalificeerde elementen van dit terrein dan het uitgangspunt te zijn bij de verdere bestemming van het Heuff terrein.

Denkbaar is dat het steenovencomplex een andere bestemming zou kunnen krijgen passend bij de natuurontwikkeling op het 14 ha terrein dat voor een deel reeds door de natuur is ingenomen. Het is de moeite waard te onderzoeken welke nieuwe bestemmingen cultuurhistorisch, landschappelijk, planologisch en economisch passend zouden kunnen zijn voor dit terrein.

Bond Heemschut, Vereniging tot Bescherming van Cultuurmonumenten in Nederland.
Opgericht in 1911. Beschermvrouwe: H.K.H. Prinses Beatrix

Inspiratie voor een nieuwe ontwikkeling voor dit terrein zou bijvoorbeeld ontleend kunnen worden aan de voormalige steenfabriek Bunswaard in de uiterwaarden in Beuningen, waarbij natuur en maatschappelijke herinrichting van een ringoven met schoorsteen is gecombineerd met een woonbestemming.

Waar een wil is, is een weg, zeker nu in het kader van dijkversterking in Vuren, de herontwikkeling van het terrein wordt meegenomen. De betrokken partijen, waaronder de eigenaar Klop Beheer, de gemeente West Betuwe, de provincie Gelderland en Waterschap Rivierenland zetten zich nu hier gezamenlijk voor in. Ook Rijkswaterstaat wordt hierbij betrokken.

De eigenaar heeft diverse gedachten tot het rendabel herbestemmen van dit complex waarbij de cultuurhistorische waarde van dit complex behouden kan blijven met een nieuwe bestemming. Deze gedachten worden betrokken bij het proces tot een plan voor herontwikkeling van het gebied. Wij doen een beroep op u om mee te denken in de mogelijkheden tot behoud van dit complex.

Heemschut heeft meer dan 100 jaar ervaring met het behoud van Nederlands erfgoed. Wij willen mede daarom graag op de hoogte worden gehouden de ontwikkeling van dit voormalige steenoverterrein en denken graag mee in de verdere ontwikkeling ervan.

Erfgoedvereniging Heemschut
De Commissie Gelderland
Namens deze,

Cristel Paul
Jan Reijnen